

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/>

<http://gavleborg-lan@naturskyddsforeningen.se>

E-nyhetsbrev

dec 2014

Kalendarium läns- och riksnivå

(se även kretskalendariet sist i e-brevet)

Januari

9 jan Manusstopp Gävle-Dala Natur

15-18 jan Naturfilmsfestival, Grönklitt, Orsa

<http://www.filmomediopedagogik.se/festival-unga-naturfilmare/>

20 jan-16 april Föreläsningsturné med Svante Axelsson i Gävleborg och Dalarna

23-26 jan Vinterfåglar in på knuten,

<http://www.sofnet.org>

25 jan Klimatmaxa Dalarna! Djurås

31 jan Sista dag för motioner och nomineringar till miljöpriser i Gävleborg

Februari

28 feb Sista dag för motioner och nomineringar till miljöpriser i Dalarna

Ny redaktör för Gävle-Dala Natur

Vi välkomnar Elvira Varghans som ny redaktör för det nya medlemsbladet Gävle-Dala Natur. Håll utkik efter nr 1, inlagd i Sveriges Natur, i mitten av februari.

Ge förslag till miljöpriser!

Vem tycker du gjort sig förtjänt av Naturskyddsföreningens regionala miljöpriser? Ge dina förslag på någon/några som gjort något bra för natur och miljö senast 31 januari för Gävleborg och senast 28 februari för Dalarna. Dalarna vill även ha förslag till miljösvikarpriset.

Motionera mera!

Vad vill du förändra i Naturskyddsföreningen? Skriv en motion till länsstämman (årsmötet). Gävleborg har sin stämma den 11 april i Hofors och Dalarna 25 april i Säter. Maila eller skicka din motion till kansliet, se sidfoten. Senast 31 januari för Gävleborg och senast 28 februari för Dalarna.

Regionala kanslier 2015

Efter årsskiftet får Naturskyddsföreningen 10 regionala kanslier.

Kansli Gävle-Dala finns i Tingshuset i Mora.

På kansli Gävle-Dala arbetar Lillian Lundin Stöt med att samordna arbetet för länsförbunden i Gävleborg och Dalarna. Kristina Persson är hennes medhjälpare. Välkommen att höra av dig med tips, frågor och funderingar kansli.gavledala@naturskyddsforeningen.se, 0250-166 33, 070-273 91 55.

Lillian

Kristina

Naturskyddsföreningen Kansli Gävle-Dala

Adress Verksamhetsutv. Telefon
Strandg. 10 Lillian Lundin Stöt 0250-166 33
792 30 Mora 070-273 91 55

E-post
kansli.gavledala@naturskyddsforeningen.se

Hemsidor
<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se>
<http://gavleborg-lan@naturskyddsforeningen.se>

Vår tid är nu! Tio hoppfulla perspektiv på klimatkrisen

Föreläsningsturné med Svante Axelsson

- Politikerna verkar mer rädda för klimatpolitik än klimatförändringarna, säger Svante Axelsson, Naturskyddsforeningens generalsekreterare och författare till boken *Vår tid är nu*. Men det är inget att vara rädd för. Vi har tagit oss igenom större samhällsomvandlingar tidigare än de som är nödvändiga nu.

Det största hotet mot klimatet är inte att de globala utsläppen av växthusgaser fortsätter att öka. Det är istället den pessimism och uppgivenhet som sprider sig.

- Det är möjligt att skapa ett fossilfritt samhälle och bromsa den globala uppvärmningen. Men vi måste agera nu!

Svante Axelsson föreläser om klimathopp.

Välkommen till Sandviken 20 jan, Hudiksvall 28 jan, Vansbro 4 feb, Falun 5 feb, Malung-Sälén 25 feb, Borlänge 26 feb, Orsa/Mora 11 mars, Leksand/Rättvik 12 mars, Bollnäs 16 april, Sundsvall/Ånge 22 april. Se även kalendariet. Prel. kl 19-21 för allmänheten.

Det blir även aktiviteter på dagtid för politiker, tjänstemän, gymnasieelever, boksignering hos bokhandlare m.m. Svante vill också gärna träffa lokala kretsstyrelser.

Pol till pol!

Naturskyddsforeningen Gävleborg deltar i en klimatkampanj, Pol till pol.

- Kampanjen syftar till att öka medvetenheten om klimathotet och vilka konsekvenser det får för djur och natur, särskilt vid polerna. Men också att inspirera till att minska sin egen klimatpåverkan och få nya vanor som ger ett mindre ekologiskt fotavtryck, förklarar Ann Horn, Naturskyddsforeningen Gävleborg.

Pol till pol är en gemensam kampanj som drivs av den Europeiska Djurparksforeningen. I takt med att isarna på polerna smälter och havsnivåerna stiger blir livet hårdare för såväl isbjörnar som pingviner. Livsutrymmen minskar och simsträckorna blir outhärdligt långa.

- Det blir utställning, informationsskyltar tryckt material på Rovdjurscentret Järvzoo. Vi kommer också vid olika tillfällen att vara på plats för att direkt informera och möta besökarna i parken.

Informationskampanjen omfattar föredrag och utbildning samt information på vardagsnära platser runt om i Gävleborg. Du får gärna hjälpa till!

Kontaktperson: Ann Horn, 070-631 00 25, ann@hazika.se

Klimatmaxa Dalarna, Djurås 25 jan

Plats & tid: Lindberghallen, Djurås Gagnef (ett stenkast från järnvägsstationen) kl 11-17

Vilka förutsättningar har landsbygden att driva på omställningen till ett resurssnålare samhälle? Transporter och alternativ till att resa. Bussrevolutionen m.m.

Sven Hunhammar, klimatexpert på rikskansliet, berättar om kampanjerna Klimatmaxa, Smergy, nationella cykeldagen, Svante Axelssons bok "Vår tid är nu" m.m.

Vad är aktuellt i kretsar och på länsnivå? Vad händer lokalt, regionalt och nationellt 2015? Vad kan Studieframjandet erbjuda?

Anmälan senast 19 januari till det regionala kansliet Gävle-Dala. Alla välkomna!

<http://www.naturskyddsforeningen.se/vad-du-kan-gora/kalender/klimatmaxa-dalarna-gagnef>

Skriv på mot TTIP!

Ska du skriva på en enda protestlista i hela ditt liv så är det denna! Den inkluderar allt. Handelsavtalet med bl a. USA kommer innebära mer gift (GMO) i maten, mer övervakning, mer miljöförstöring, mindre demokrati, sämre sjukvård, sämre friskvård, mer makt åt företagen, mindre makt åt dig.

Skriv på! För dig själv, för dina barn, för dina vänner, för din familj, för naturen och för planeten. <https://stop-ttip.org/>

Vargjakt i Dalarna i vinter

I Gävleborg blir det ingen jakt på varg i vinter, men i Dalarna får 8 vargar skjutas, i Saxdalen (Ludvika) och renbetesland (Idre).

Minimnivåer för rovdjuren

Naturvårdverket har satt miniminivåer för antal föryngringar:

	Gävleborg	Dalarna
Björn	25	25
Varg	2	7
Lo	13	6,5
Järv	-	2,5

Enligt ett pressmeddelande från Naturvårdsverket ligger lodjursantalet i Sverige nu på 840 stycken, d v s under referensnivån på 870.

Hjälp till att inventera lodjur

Har du bra kondition, kan åka skidor och är nyfiken på lodjur? Då kan du hjälpa länsstyrelsens naturbevakare att inventera lodjur några dagar i januari. Det kan bli på kort varsel när det är lämplig spårnö, vardag eller helg och vara i oländig terräng. Flest lodjur finns i sydöstra Dalarna och du blir tilldelad en ruta att inventera.

Anmäl till kansliet att du är intresserad så gör vi en lista och för vidare till länsstyrelsen. De kontaktar sedan dig när det blir aktuellt med losparningen.

Har du sett rovdjur eller spår av rovdjur?

I Skandobs är det möjligt för alla att registrera sina observationer av stora rovdjur i Skandinavien. Ju fler som deltar och registrerar sina fynd, desto bättre och mer exakta blir resultaten av inventeringarna. Det bidrar till ökad kunskap om förekomst och utbredning av dessa arter. Se www.skandobs.se

Remissvar och debattartiklar om rovdjur

- Vi tycker att förvaltningsnivåerna ligger alldeles för nära miniminivåerna.

Läs hela remissvaret förvaltningsplan björn och varg i Dalarna:

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2014/11/11/remissvar-forvaltningsnivaer-bjorn-varg/>

Debattartiklar:

Jakten förödande för vargstammen:

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2014/11/13/vargjakten-kan-drabba-stammen-hart/>

Lodjuren minskar – varför?

<http://www.st.nu/opinion/insandare/lodjuren-minskar-varfor>

Kretskonferens om rovdjur

I oktober hölls en kretsträff och utbildningsdag om rovdjur i Gävleborg.

- Folk argumenterar i rovdjursfrågan utan kunskap! Det ser vi som ett stort problem, sa Linda Thelin från De 5 stora.

Denise Fahlander tittade på skallar, pälsar och tassavtryck av de stora rovdjuren.

- Dagen var mycket lyckad, tyckte Stefan Persson, länsordförande i Gävleborg. Vi lärde oss mer om rovdjur så vi kan bemöta allmänhetens frågor och pratade om hur vi kan jobba tillsammans i länet. Frågorna är mycket infekterade i samhället idag och det kan vara svårt att bemöta argument, men nu är vi mycket bättre förberedda. Läs mer på <http://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/2014/11/21/lyckad-rovdjursdag/>

Svar på tal om svält

Ekologiskt - vägen till svält var rubriken på några SLU-professorers artikel, men de har fått svar på tal. Vi slänger 30% av maten, 70% av det vi odlar går till djurfoder, 1 miljard i världen svälter medan 2 miljarder äter för mycket. Om vi slänger mindre mat, äter mer vegetariskt och fördelar maten bättre så räcker världens mat. Ekologisk odling ger dessutom större skördar i många länder i Syd.

O-ekologiskt är inte vägen ur svält. Fortsätt byt till eko!

Riks svar:

<http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/svar-pa-tal-om-ekologiskt-och-svalt>

PO Ericksons artikel: <http://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/2014/12/19/ekologiskt-jordbruk-nodvandigt/>

Anders Munters artikel: <http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2014/12/15/920/>

Andra SLU-professorers artikel: <http://gavleborg-lan.naturskyddsforeningen.se/2014/11/18/debattlika-stor-skord-i-ekologiskt-lantbruk/>

Ny skogspolitik!

Nästan 40 engagerade medlemmar samlades i Borlänge för att höra om Naturskyddsföreningens förslag till ny skogspolitik.

- Vi vill ha en skogspolitik som tar hänsyn till alla skogens *alla* ekosystemtjänster, där virkesråvara bara utgör en. Vi vill också

att skogslagstiftningen lyfts in i miljöbalken, berättade skogshandläggare Malin Sahlin (bilden).

Riksordförande Johanna Sandahl berättade bland annat om hur riksstyrelse och kansli jobbar gentemot politikerna. Läs hela referatet: <http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2014/11/24/ny-skogspolitik/>

Akut begäran om reservatsbildning i Vildmarksriket, Mora

<http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2014/11/26/akut-begaran-om-reservatsbildning-grosjon-mora/>

Berguven är hotad, men kungsörnen ökar

Läget för Dalarnas landskapsfågel är riktigt allvarligt. Under året har bara fyra lyckade häckningar konstaterats, totalt 8 ungar.

- Det är katastrof. Fortsätter den här utvecklingen har vi snart inga berguvar kvar i Dalarna, säger Kalle Bergström.

Kungsörnen däremot har haft ett av sina bästa år på länge. 20 lyckade häckningar, totalt 25 ungar har konstaterats.

- Helt fantastiskt glädjande, tycker Börje Dahlén, som i många år varit aktiv i kungsörnsgruppen.

Vinterfåglar in på knuten

23-26 januari pågår den landsomfattande fågelräkningen vid våra fågelmatningar.

<http://www.sofnet.org/glof/> resp.

<http://www.dofnet.se/>

Värvning pågår!

Naturskyddsföreningens värvarteam jobbar under vintern och våren i Orsa, Mora och Rättvik. De knackar dörr och finns med på vissa arrangemang.

- Första 1,5 veckan värvade vi 75 stycken i Mora, berättar Ilektra Avgerinou (längst ner till höger), som tidigare bland annat suttit i Fältbiologernas riksstyrelse.

Kontakt: erica.lintrup@naturskyddsforeningen.se, 0709-16 43 09. Ett annat team, med en annan kontaktperson, jobbar i Gävle.

Första laddstolpen för elbilar i Hudiksvall
<http://www.helahlansland.se/halsingland/hudiksvall/laddat-for-framtida-bilar>

Medlemsenkät på G

Vi vill veta vad du tycker om föreningen och verksamheten. Håll utkik efter länken till en enkät som vi mailar ut i januari. Vi lägger också upp länken på resp. länsförbunds hemsida och Facebook så du kan gå in och svara.

Miljötinget

Miljötinget är för ungdomar från åk 8 till gymnasiet i Gävleborg och Dalarna.

Naturskyddsföreningen fanns med på Åsiktstorget med utställning och höll i workshopen: Byt till eko! Läs mer på www.miljotinget.se och <http://dalarna.naturskyddsforeningen.se/2014/1/17/gott-eko-pa-miljotinget/>

Länskansliträff i Mora

Personal på Naturskyddsföreningens länskanslier (som ska bli reg. kanslier) träffades i Mora i oktober. Agneta Westerdahl och Lars Morén guidade om Alderängarna och Meteorum Geopark.

Krets-kalendarium - välkommen att delta på alla aktiviteter!

1 jan Edsbyn - Öppet Styrelsemöte
Caféterian Norra skolan kl 19.00.

10 jan Leksand - Utflykt till Vägskälet
Välkomna med på nya stigar i trevligt sällskap! Se annons i Magasinet för tider. Kontaktperson Petrus Tengnér.

17 jan Gävle - Spårdetektiver på snö
Svartviksstugan kl 10.30 - ca 12.30
Tillsammans med spårkunnige Bibbi Engberg söker vi efter spår i snön och försöker lista ut vilka djur som kan ha varit framme. Samåkning från Konserthuset i Gävle kl 10:00. Anmälan senast 15 jan till natursnoksledare Veronica Svensk, 070-218 09 36.

20 jan Sandviken - Svante Axelsson
Folkets Hus kl 19

22 jan Gävle - Max Gustafsson
<https://www.facebook.com/events/421718311313721/>

Att påverka med satirteckningar
Max Gustafsson visar teckningar och talar om sitt sätt att påverka med satir. Även live-tecknande efter åskådarnas önskemål utlovas.

Silvanum
Torsdag
22 januari
Kl 18:30
Fri entré

Varje dag matas du och jag med domedagsliknande artiklar och rapporter om klimatet och samhället i stort. Vår hjärna har en gräns för hur mycket den orkar ta in. Den bygger upp försvarsmurar för att slippa handskas med allt negativt. Plötsligt bankar det på muren, och innan du hunnit mobilisera ditt försvar har den trojanska hästen - satirteckningen - tagit sig in. Du står där, avväpnad, med ett leende på läpparna, medan hjärnan oöndviktigt bearbetar informationen.

Studie främjandet
Naturskyddsföreningen

<http://gavle.naturskyddsforeningen.se/>

24 jan Säter - "Vinterfåglar inpå knuten"
Samling Åkerg. 11 kl. 10.00

4 feb Vansbro - Svante Axelsson
5 feb Falun - Svante Axelsson

8 feb Falun - Natursnokarna
Eva Bååth Holmqvist 070-355 11 98.

14 feb Gävle/Sandviken – Eld & lek i Högbo
Högbo vid badplatsen kl 10.30 - ca 12.30
Tillsammans med Anna och Pia får vi prova på att göra eld med tändstål och grädda något ätbart. Samåkning ifrån Konserthuset i Gävle kl 10:00 och Statoil Gävlevägen i Sandviken kl. 10:20.

Anmälan senast 12 feb till natursnoksledare
Anna Adamsson, 070-175 12 04 och Pia
Markström 070-674 89 72.

19 feb Mora - Odlar för mångfald

kl 18.30, prel. på Rosa Huset

Bildvisning och inspirerande föreläsning med
Andreas och Sanna från Orsa inför starten av
våra egna tillsammansodlingar i Mora. I
samarbete med Ett Mora för alla.

22 feb Edsbyn - Vargspårning!

Kl 10:00

Gävleborgs Naturbevakare Sone Persson visar
oss hur man spårar varg bl a.
Mer info: Stefan Persson 070-552 21 62.

25 feb Säter - UGGLEKVÄLL

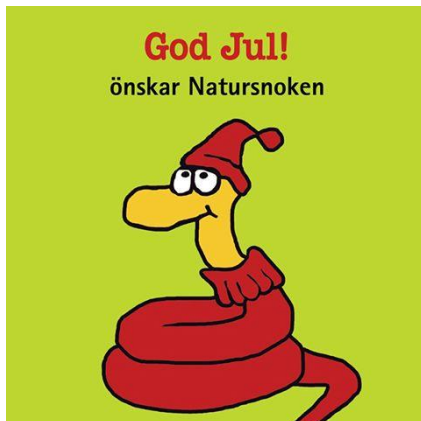
Samling Sätters bibliotek 19.00

25 feb Malung-Sälén Svante Axelsson

26 feb Borlänge - Svante Axelsson

Västerbergslagen

Fler aktiva Ludvika/Smedjebacken
Vi söker fler aktiva medlemmar! Efterlyser
också intresserade av att starta
barnverksamhet. Välkomna! vbnatur@live.se,
Facebook: "Västerbergslagens
Naturskyddsförening".

Bästa tipsen för en grön jul!

[http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/
10-basta-knepen-en-gron-jul](http://www.naturskyddsforeningen.se/nyheter/10-basta-knepen-en-gron-jul)